

חוויה של

צהות. יהודית

חוברת סילבוסים

הפעילות בפיקוח משרד החינוך

אומ"ץ
מפעלים חינוכיים (ע"ר)

תוכן העניינים

2	כיתה א': "כששומעים סיפור זה אחרת"
3	"עולם חדש נפתח"
4	כיתה ב': "זה בטבע שלי"
5	"להתחיל מבראשית"
6	כיתה ג': "כאן נולדתי"
7	"מסע בעקבות אבות"
8	כיתה ד': "נעים להכיר"
9	"רגע של פ"ש"
10	כיתה ה': "לצאת מהקופסא"
11	תרבות ישראל ומורשתו
12	כיתה ו': "קפה דילמה"
13	תרבות ישראל ומורשתו
14-16	כיתות א'-ו': תכניות "קצר וקולע"
17	"יש לי יום יום חג"
18	פעילות שיא ל"מפתח הלב"
19-20	כיתה ז': מדגם פעילויות
21-22	כיתה ח': מדגם פעילויות
23	כיתה ט': מדגם פעילויות
24	כיתות ז'-ט': פעילות בית ספרית

כששומעים סיפור זה אחרת

סיפור חורפי על גשם וחברות, בדגיש את חשיבותו של הגשם לחיינו ואת עוצמתה של החברות.	<i>המטריה הגדולה של אבא</i>	חשון מעורבות חברתית
מהו סודו של הילד היושב תמיד באוטובוס ואינו מפנה את מקומו למבוגרים ממנו?	<i>הילד מקו 34</i>	
סיפור על ארנב מתוק שחיפש חברים בדרך - מהי ערכה של חברות וכיצד נשמור עליה?	<i>הארנב משוי</i>	
רבי ... החכם מלמד את בתו של הקיסר שהפנימיות היא החשובה ולא הכלי בו היא מופיעה.	<i>האם החכמה ראויה לכלי נאה?</i>	כסלו שובות
האם שניים כל כך שונים יוכלו יחד להיות חברים?	<i>כספיון</i>	
סיפור החנוכה דרך עינו של הילד אור	<i>אור של חנוכה</i>	
כדי הדבש של האישה הבודדה הוחלפו בכדי שמן - כיצד יוכל השופט לעזור לה ולהשיב את הצדק על כנו?	<i>כזו הדבש שהחלפו</i>	טבת ניהול קונפליקטים
סיפורו של נחום, איש גמזו שרואה כל דבר באור חיובי...	<i>גם זו לאוהבה</i>	
ביום שישי בצהריים נשמעות הקריאות, מי כאן הלל? האם הלל יתפנה ויענה? מהי כוחה של הסבלנות בינינו בחיים?	<i>סבלנותו של הלל</i>	
אדם אחד החל לקדוח חור בחדרו שבבטן האביה, האם זה משפיע על חבריו למסע?	<i>כיצד נשמור על הספינה</i>	שבט אחריות
גביע יקר ערך נעלם במשתה - כיצד יגלו את הגנב?	<i>מי לנב את הלהיץ?</i>	
מדוע שמר רבי חנינא על התרגולות שנים כה רבות?	<i>התרגולות שהפכו לעוזים</i>	
לפעמים ערך הנתינה הוא בהסתרה	<i>מתן הסתר</i>	אדר נתינה
מה כוחם של האגוזים העוברים מיד ליד?	<i>מעשה השלשה אגוזים</i>	
מעשה בילדון שגרדם עם האפיקומן מתחת לכרית...	<i>הלנה שגרדם</i>	ניסן
מהו האפיקומן שכולם אותו מחפשים?	<i>ההית של יעל</i>	
דרך עיניה של יעל נכיר בחשיבותה של המדינה	<i>ואהבת ארצך כמוך</i>	אייר כבוד
רבי עקיבא בסיפורי חייו מלמד אותנו כיצד חיים את הכלל הזה	<i>אפרים עולה לירושלים</i>	
דרך עינו של אפרים נכיר את ירושלים.	<i>ריב ההרים</i>	
כל ההרים רצו שעליהם תינתן התורה, איזה הר נבחר ומדוע?	<i>מעשה הפני אחים</i>	סיון עבודת צוות
שני אחים אוהבים חיו זה לצד זה ודאגו זה לזה, מהי אהבת אחים?		

עולם חדש נפתח

אני והמשפחה שלי

אני והמשפחה - מיהי המשפחה שלי ולמה זה חשוב לי?
 כיבוד הורים - גם כשלפעמים נראה לי שאני יודע יותר מכולם - איך עלי להתנהג אל הורי?
 "והדרת פני זקן" - לא רק את ההורים יש לכבד, גם מבוגרים אחרים שאותם אנו פוגשים - איך ומתי?
 אחי, הכי - אופ, שוב הוא לקח לי, משך לי, עשה לי... למה צריך בכלל אחים כאלה?

אני והחברים שלי

מהי חברות? - למה צריך חברים אולי אפשר להסתדר לבד?
 השבת אבידה - מצאתי עט חדש על הרצפה - של מי הוא?
 ביקור חולים - חברי לא הגיע כבר 3 ימים לבית הספר.. מה אני עושה?
 השונה בחבורה - לא כולם בכיתה דומים, לא כולם בכיתה שווים - יש ילדים מיוחדים איך אליהם מתייחסים?
 ואהבת לרעך כמוך - איך מתייחסים לחבר ממש כמו שהייתי רוצה שיתייחסו אלי?

אני והכיתה שלי

אני ואנחנו - כיתה היא כמו תזמורת כל אחד מנגן בכלי אחר ויחד יוצאת מנגינה לתפארת..
 סביבה נקייה - כשנעים בחוץ נעים גם בפנים
 חברים טובים באמצע הדרך - על חשיבותה של העזרה ההדדית, באופן כללי ופרטי

אני והזמן

שנים עשר ירחים - תשרי, חשוון, כסלו, טבת חלפו חלפו ביעף - נפגוש את החודשים בדרך מיוחדת.
 ראש חודש - כיצד יודעים שהחודש התחיל או נגמר - נביט לשמים נחקור ונגלה..
 רק פעם בשנה - יום אחד מיוחד בשנה יש לכל אחד מאיתנו. בחווה ונעצים את היום הזה שהוא לגמרי בשבילנו.
 שעון הזמן - כמו החול בשעון הזמן עובר, דרך סיפור ויצירה נלמד על חשיבותה של כל דקה

לקראת פרידה

ונשמרתם לנפשותיכם - למה צריך להיזהר בכלל?
 מהיר ובכל זאת זהיר - באופניים, על המדרכה וגם בנסיעה אני על עצמי שומר.

סיכום ופרידה

להתראות - אומרים שלום ומסכמים שנה ואת כל מה שבה למדנו וכבר לכיתה ב' עולים..
 פרידה - בכיף ובשמחה נפרדים מהחברים והמורות...

זה בטבע שלי

ההתחדשות שבמחזוריות	כל שנה הדשא צומח, כל שנה העץ צומח, כל שנה גראית שונה וחדשה - ואיך אנחנו מתחדשים? דרך המחזוריות שבטבע, נדון בהתחדשות שלנו מידי שנה בשנה.
קול שופר	עיקר ראש השנה הוא השופר - ממה הוא עשוי ולמה זה כל כך חשוב?
על הדבש ועל העוקץ	בעקבות איחולי שנה טובה ננסה לחקור מעט את הדבש - מהיכן טעמו המתוק ולמה אנחנו כל כך אוהבים אותו. נקנה בהמתקת השנה שלנו ושל החברים בכרטיס מיוחד וססגוני.
סוכות חג האסיף	בתקופה זו מסיימים לאסוף את פירות הקיץ, מה כל כך מיוחד באיסוף הזה שמוזכר בשם החג? ניגע, נבין ונתחבר לארבעת המינים שעליהם מברכים בחג הסוכות
מסיבת ארבע עונות השנה	מה המיוחד בכל עונה? איזו עונה מתחילה עכשיו?
על כנף אחת	לאן נודדות הציפורים וכיצד דווקא הביתה הן חוזרות - לאן אנחנו חוזרים בתחילתה של שגרה?
עיניים לשמים	בתקופה זו מתחילים להתפלל על הגשם - מדוע אנו זקוקים לו?
ותן טל ומטר לברכה	כיצד נשמור על המים שקיימים? כיצד אנו שומרים על ברכות שאנו מקבלים בחיים?
אור וחושך	מהו אור ומהו חושך? איך אפשר בעזרת קצת אור לגרש חושך גדול? בעזרת ניסויים ותמונות נלמד שגם אנחנו יכולים לפוגג את החושך שבחיים שלנו.
שמן צף על פני המים	נבדוק ונמדוד כמה שונה השמן מהמים - נגלה שעם ישראל מיוחד כמו השמן שצף עם התכונות המיוחדות שלו בין שאר העמים.
מסע בעקבות נס פך השמן	מהיכן הביאו את השמן לבית המקדש, ומה כל כך חשוב בו שגרם לנס מיוחד כזה?
עקבות בחול	איך נזהה בעל חיים שעבר כאן לפני רגע? איך נזהה אצל חבריי עקבות של רגשות? כמו חוקר בשעת לילה, כך אנו צריכים ללמוד להקשיב ולהרגיש.
שירת הבריאה א'	במשחק מסלול חוויתי נכיר בעלי חיים בעלי תכונות ייחודיות המשפיעות גם עלינו
שירת הבריאה ב'	נכיר צמחים בעלי תכונות ייחודיות המשפיעות גם עלינו באמצעות משחק מחשב חוויתי.
מסכמים את שירת הבריאה	בהצגה וחינוך נסכם את היכרותנו עם בעלי החיים והצמחים מהשיעורים הקודמים
שמיטה מה שומטים?	איך כל זה מתחבר לסביבה שלי?
הסוואה במסכה	נפגוש חיות וצמחים שמתחפשים, נבדוק מתי אני והחברים שלי מתחפשים.
הצחוק יפה לבריאות	צחוק בריא, שמחה שמתפרצת יכולים להיות תרופה טובה לעיתים יותר מאקמול - הצטרפו אלינו למסע צחוק וצוהל!
מהחיטה ועד ללחם	מהחיטה בשדה ועד הלחם שבסופר - כמה עובד ומשקיע החקלאי ולמה בפסח אוכלים מצה (אפשרות לשילוב אפיית מצות)
משעורה לחיטה	איך מרגיש חקלאי? על ספירת העומר והעליה לרגל בפסח ובשבועות
בשבילי העצמאות	איך נשמור על המדינה שלנו? שומרים על הסביבה, הארץ והאדמה.
הלהקות בטבע	בעלי החיים יודעים לשמור על עצמם ולגור ביחד, ואנחנו? מיהי הלהקה שלנו ומה בכלל אכפת לנו ממנה?
סלינו על כתפנו	למה, כמה ואיך חוגגים את חג הביכורים?
לעולם בעקבות השמש	נזהרים ונהנים מהשמש

להתחיל מבראשית

בריאת העולם - "תן דעתך שלא תקלקל את העולם"

העולם נברא מלא טוב ויופי, ואנו הילדים וגם המבוגרים צריכים ללמוד לשמור ולפתח אותו.

לחץ חברתי, הכיצד?

כיצד מתמודדים עם לחץ חברתי? כיצד יודעים להגיד לא כאשר החברים מסביב מתנהגים בדרך שלא מתאימה לי?

רועי לוט ואברהם - למה כל דבר קטן חשוב? כיצד אני מתייחס לרכוש של חברי? האם איכפת לי ממנו גם אם זה דבר קטן?

בזכות הכנסת אורחים - על אברהם אבינו להיות נחמד לחבר שבא לבקר זה בכלל לא קל, ובכל זאת כל כך חשוב...

אברהם אבינו מבט לדמותו - בהצגה ומשחק ניזכר בשיעורים קודמים ובקורות חייו של אברהם אבינו.

אמא של ארץ ישראל - מנתינה לנתינה - חייה של שרה מלאי נתינה, וקבורתה מלמדת אותנו על חשיבותה של ארץ ישראל והשיבה בה.

חיי חסד - מהי גמילות חסדים ומה הקשר לגמלים? על רבקה ואליעזר.

ארץ חמדה - למרות הכל נשארים בארץ - בימי יצחק, הרעב והמחסור גדולים ובכל זאת נשארים בארץ. גם בימינו ישנם קשיים ובעיות ובכל זאת זוהי הארץ שלנו.

פנימיות וחיצוניות - מה חשוב יותר המראה החיצוני או מה שטמון בתוך האדם פנימה? על יעקב ועשו.

אחיות בלב ובנשמה - כיצד מוותרים על הכבוד העצמי ושומרים על כבודו של האחר? על רחל ולאה.

"לפעמים חלומות מתגשמים" - יש חלומות שמתגשמים מעצמם, אבל בדרך כלל הגשמת החלומות תלויה במאמץ שלנו... על יעקב אבינו.

המסע לארץ ישראל - חיי יעקב רצופים בקשיים אך הוא על מידותיו לא ויתר - הקשבה, מחילה, ויתור ואהבה אלה היו נר לרגליו - נסכם את מסכת חיי ונראה כיצד שמר על תכונותיו הטובות.

נעים להכיר - משפחת יעקב - נעים להכיר

אחים לנצח - אחים נשארים אחים גם כשרבים. כיצד אפשר למנוע מריבה? על יוסף ואחיו

משפחה לא בוחרים - חשיבות המשפחה "למרות הכל אנחנו עדיין משפחה" אומר יוסף לאחיו, מהי חשיבותה של משפחה?

ממשפחה לעם - משפחת יעקב גדלה והתעצמה והם הבסיס לעם ישראל מהי חשיבותו של העם? כיצד נמשיך ונשמור עליו מאוחד?

סיכום - ניזכר בערכים, בסיפורים וחוויות שעברנו במהלך השנה

כאן נולדתי

את מסענו נפתח בסיור וירטואלי בנופי הארץ בעזרת צילומים, סרטים מרהיבים, חידות ומשחקים	אנחנו על המפה
על קצה המזלג ניגע בהיסטוריה ונגלה את הקשר בין עבר, הווה ועתיד	ארץ ישראל – מה הקשר?
קשר שלא נגמר – אי שם בגליל שוכן כפר בו מאז ומעולם שכנו יהודים	פקיעין
מה חשוב בגשם ובמה שונה ארץ ישראל בכך?	ותן טל ומטר לברכה
הגשם כל כך חשוב, כיצד על המים נשמור ונחסוך?	שומרים על המים
נכיר, נראה ונריח ערים ישנות – חדשות כפתיחה להיכרות מעמיקה	ארבע ערי הקודש – סיור וירטואלי
חברון, כינויה עיר האבות – מדוע? איך הם הגיעו דווקא לשם?	עיר האבות
מסמטאות עתיקות ודמויות מפתח סגובות ועד סיפור הצלתה במלחמת השחרור ננסה להריח ולטעום מעט מריחותיה של העיר.	ריחות אחרים – צפת
טבריה ויום הכנרת על שלל סיפוריו, הטומן בחובו סודות רבים...	לחופה המערבי של הכנרת
ירושלים מכונה כך, על מה ולמה?	טבורו של העולם
למה ה' בחר להקים את המקדש בירושלים?	ירושלים, עיר הקודש
נכיר את איזורי הארץ הקרובים והרחוקים בלימוד וגם ביצירה	מסע בשבילי ארצי
ארץ ישראל נשתבחה בשבעה מינים – נכיר, נריח ונטעם לקראת ט"ו בשבט (אפשרות לסדר ט"ו בשבט שכבתי)	שבחה של ארץ ישראל
מהו ארכיאולוג? כיצד הוא לומד ומבין מה היה? נכיר כלים ארכיאולוגיים ואיתם נצא ונחקור בתי – כנסת עתיקים.	ארכיאולוגים צעירים
כיצד הוקמה כאן מדינה? מה היה פה בהתחלה ואיך היום הכל נראה אחרת?	ראשונים בארץ
תמונות של אז והיום יגרו אותנו למבט מחדש גם על עצמנו כאן במדינתנו.	יש לי שיר
נשיר ונשמע שירים מוכרים ונשמע את הסיפורים שמאחורי אותם שירים מוכרים	בתים מספרים
מסכמים שנה:	
בתים מיוחדים בארץ ישראל מספרים על אנשים ומקומות גושנים	מסע היסטורי בשבילי הארץ
נלמד ובמקם את מה שלמדנו לאורך ציר הזמן	ארץ ישראל מי מכיר ומי יודע

מסע בעקבות אבות

לומדים ביחד פרקי אבות

מתחילים במסע, פוגשים את האבות ו"קופצים" למים של דעותיהם	"דרך ארץ קדמה לתורה"	חשוון מעורבות חברתית
למה חשוב לומר "שלום" לאחר? מה הוא מקבל מזה ומה אני מקבל?	"הווה מקדים שלום לכל אדם"	
מי יותר חשוב? אני או האחר? למי אדאג ראשון, ואיך בכלל אצליח בחיים?	"אם אין אני לי מי לי? וכשאני לעצמי מה אני?"	
גם אם לפעמים זה לא נראה...	"כל ישראל ערבים זה לזה"	כסלו שונות
כל אחד שונה ומיוחד - לפעמים זה די מעיק, מה טוב בזה בכלל?	"כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות"	
נראה שהחבר שלי ממש מתנהג מוזר. הכי קל לי זה לצחוק וללעוג לו, אולי יש דרך אחרת?	"הווה דן את כל האדם לכף זכות"	
לפעמים אדם או מקום נראים נהדר - האם זה אומר שהם ככה גם מבפנים?	"אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו"	
גיבור נראה לנו כחייל אמיץ שעשה מעשה מיוחד, איך גם אני יכול להיות גיבור?	"איזהו גיבור? הכובש את יצרו"	טבת ניהול קונפליקטים
בכיתה שלי יש שניים שתמיד מאה מקבלים, הם החכמים, ואני?	"איזהו חכם? הלומד מכל אדם"	
	"על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים"	שבט אחריות
עולם יפה אלוקים ברא, איך עליו נשמור מכל צרה?	"תן דעתך שלא תחריב את עולמי"	
מה מיוחד בנמלה? האם נכון לנוח ולשיר כל היום?	"לך אל הנמלה עצל ראה דרכיה וחכם"	
מהו ציבור ומה מיוחד בו שכדאי לי להשאר איתו?	"הלל אומר: אל תפרוש מן הציבור..."	אדר נתינה
אלו דרכים ישרות יש, ומהי הדרך שכוללת את כולם?	"איזו היא דרך ישרה שיבר לו האדם, ר' אלעזר אומר לב טוב..."	
מה צריך לתת וכמה? את כל מה שיש לי? אולי רק חלק? לתת זה אף פעם לא קל....	"ארבע מידות באדם: שלי שלי ושליך שליך... שליך שלי ושלי שליך"	
איך אפשר להימנע מויכוחים? איך אפשר לגשר על פני מריבות בצורה שונה?	"הווה מתלמידיו של אהרון - אוהב שלום ורודף שלום"	ניסן אחדות ושונות
מי הוא רבי עקיבא ומה כל כך חשוב באהבת החבר?	אמר רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה"	
איך מכבדים את החבר שלי כמוני?	"יהי כבוד חברך חביב עליך כשליך"	אייר כבוד
מתי אנחנו מעמידים את החבר שלנו למשפט? ואיך אפשר להגיע למקום שלווה?	"אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו"	
לפעמים נראה שכלל שנגיד יותר יעריכו אותנו יותר, אך מסתבר שלעיתים השתיקה מראה על חכמה.	"סייג לחכמה שתיקה"	סיון עבודה בצוות
איך מתכוננים לחופש שיעבור בשלום? בכביש, במחשב ועם החברים?	"סוף מעשה במחשבה תחילה"	
מסכמים שנה - נזכרים בכל הערכים והפתגמים שלמדנו.	סוף זה תמיד התחלה....	

נעים להכיר

רחל אמנו	סיפור חורפי על גשם וחברות, נדגיש את חשיבותו של הגשם בחיינו ואת עוצמתה של החברות.
אלי כהן	בסתר, בשקט למען מדינת ישראל הוא פעל ללא לאות... כיצד יכול היה להסתיר את סודו שנים כה רבות?
משה רבנו	מהי מנהיגות? למה משה שהיה כבד פה וכבד לשון גבחר להיות מנהיג? כיצד אנחנו בוחרים מי ינהיג אותנו?
הנרייטה סאלד	אישה מיוחדת שכל חייה היו למען אחרים. כיצד ניתן לראות את צרכי הכלל ולמצוא להם מענה, בנחישות ובאומץ בעולם מאוד מורכב - האם גם אני יכול?
יהודה המכבי	"מי לה' אלי" קרא יהודה המכבי והתגבר על הלחץ שמסביב ועל דעות חבריו, ונלחם על האמת שלו ושל העם
שרה אהרונוסון	בשקט, ובעוצמה רבה ניהלה תחנת ריגול, וגם כאשר נתפסה לא פצתה את פיה לטובת חבריה ועמה.
הלל הזקן	סבלנות וענווה - כיצד הן מסתדרות עם גדולה?
שמואל הנביא	"לא גדי ולא חמור משלכם לקחתי..." אומר שמואל בסוף ימיו, השתדלתי לעזור ולהנהיג אתכם בדרככם ולפי הרצונות שלכם, ביושר ובהגינות
הרמב"ם	כיצד האדם יכול לשמור על גופו ובריאותו ומה הקשר בכלל ליהדות?
דוד המלך	האם לוחם דגול יכול להיות גם רגיש ועדין?
דוד בן גוריון	באומץ ובתושיה הכריז והקים את מדינת היהודים, חלומות רבות טווה והגשים, מה אנו יכולים ממנו ללמוד?
אברהם אבינו	אם עכשיו לא בא לי להיות נחמד לאורח שלי? נכיר את דמותו של אברהם אבינו.
יוסף טרומפלדור	בגבורה עצומה ובמנהיגות עיקשת הגיע לארץ ישראל, הגן על הגליל עד מותו.
המלכה אסתר	נתמקד בדמותה של גיבורת המגילה ונלמד על אומץ ליבה וגבורתה.
נתן אנטולי שרנסקי/ יוסף מנדלביץ	כאשר מסך הברזל הורד ולהיות יהודי היה אסור, הוא פעל במסתור למען אחיו למען עצמו ולמען ארצו ועמו.
אדגו	הנער שעלה מהמדבר - סיפורם של עולי אתיופיה במדבר ובמחנות עד הגיעם ב"מבצע משה" לארץ ישראל.
אנה פראנק	התמודדות עם החיים באחת התקופות החשוכות בתולדות עם ישראל
אליעזר בן יהודה	לקום ולהחיות שפה - למרות ההתנגדות, למרות כל הקשיים מתוך אמונה בצדקת הדרך - ובזכותו אנו מדברים עברית
רבי עקיבא	"אבנים שחקו מים" רק בגיל 40 התחיל ללמוד - כוחה של התמדה.
רבי עקיבא	"זאהבת לרעך כמוך" רבי עקיבא בסיפורי חיוו מלמד אותנו כיצד חיים את הכלל הזה
רות	החסד והפשטות העולים ממעשיה.
חנה סנש	את נפשה המיוחדת, המשוררת מסרה למען משפחתה ועמה. נכיר וגשמע מסיפוריה.
מסכמים שנה	גיזכר בסיפורים ובערכים שבהם נפגשנו במהלך השנה.

רגע של פ"ש

בראשית	עולם חדש נברא - כיצד אנו שומרים ומגנים עליו?
נוח	על עמידה על דעתי גם כשמסביב כולם חושבים אחרת.
לך לך	עזוב את ארצך, את חייך הקודמים - על חיי שליחות גם כשקשה ולא נוח
וירא	על חיים של חסד ונתינה, על הכנסת אורחים ודאגה לאחרים מתוך אהבה ואחריות
חיי שרה	על קבין ובעלות. למה להשקיע כסף דווקא בחלקת אדמה
תולדות-	על המשפחה והכוח המיוחד שהיא נותנת לכל אחד מבניה.
ויצא	על חיים של ויתור מתוך כוח ואמת ולא מתוך חולשה
וישלח	על מלחמה בדרכי שלום אפשר ומוותר להתווכח ולא להסכים, אך איך נעשה זאת שלם יותר ואמיתי יותר?
וישב	על חלומות, משמעותם וחשיבותם איך מגשימים חלום ובשביל מה בכלל צריך לחלום?
מקץ	על שובע ורעב, תוכניות לטווח קצר וארוך.
ויגש	אני רוצה תשובה אחרת? על כיבוד הורים.
ויחי	כוחה של ברכה. יעקב מברך את בניו, מה זה אומר לנו ואיך ברכה מתגלגלת בעולם
שמות	מנהיגות באיכות אחרת. איך מנהיג מתנהג וכיצד תכונותיו עוזרות לו בהנהגה.
וארא	עקשנות ושכרה - לעיתים חשוב להתעקש, אך לעיתים זהו מוקש. כיצד נבדיל ביניהם?
בא	יוצאים לדרך חדשה - עם ישראל ממצרים יצא כמו לוח חלק. איך אנחנו מתחדשים במהלך השנה ?
בשלח	חופש וחירות - פרעה רודף אחרי העם והם ניצלו. אך האם אנחנו באמת חופשיים?
משפטים	משפט וצדק ולא רק בבית המשפט... אלא גם אצלנו בבית - למרות שאנו לא שופטים.
תרומה	נתינה מכל הלב - כשאני אוהב או מאמין במשהו אני נותן - למה ועל שום מה?
תצווה	כבוד אמיתי וכבוד מדומה. מי באמת מכובד? מי שרודף אחרי הכבוד או מי שהכבוד אחריו רודף?
כי תשא	ראיית הטוב באדם שלצידנו. איך משקפים ורודים על העולם משפיעים?
ויקהל	שבת ומנוחה. מידי פעם כל אחד מאיתנו זקוק להפסקה
פקודי	יחודו של עם ישראל. שנים על גבי שנים בין העמים הסובב ובכל זאת עדיין קיים, פועל ומקדם את העולם.
ויקרא	כיצד מתקנים טעויות? להגיד "אופס, טעיתי" זה אחד הדברים הכי קשים.
צו	מסירות נפש. לפעמים אדם צריך להשקיע ולמסור כמעט את כל כולו למען מטרה מסוימת
שמיני	על מה שנכנס לצלחת ולפה שלנו - טעים, יפה או בריא? אולי נשלב ביניהם?
תזריע	מה שמהפה יוצא, מאוד קשה להכניס חזרה.
מצורע	נתינה, השאלה והלוואה. נתינה מכל הלב ולא רק ב"כאילו."
אחרי מות	איך מבקשים סליחה? איך עומדים מול עצמך?
קדושים	חשיבותם של הפרטים הקטנים העט? של החבר הרעים לשכן, גם זה חשוב ולא רק התנדבות והתרמה.
אמור	מסע של חגים - חוויות החגים בפינו עומדת נסתובב ונטעם את טעמם המיוחד.
בהר	מנוחת האדמה כן, גם לאדמה מגיע הפסקה, איך ומתי?
בחוקותי	איך ממעגל הקושי יוצאים? עם מעט תשומת לב ואבקה של שמחה נראה איך אפשר להתגבר על הרבה קשיים
במדבר	שבטי ישראל, מיהם ומה הם היו?
נשוא	חיים ונזירות האם החיים נועדו רק לעבוד ואולי רק ליהנות? איך יוצרים איזון בין השניים.
בהעלותך	מנורה של זהב שדולקת ועל הפה שלנו שיכול להדליק את האור אך גם לכבות אותו
שלח	ארץ ישראל שלנו מיוחדת מכל הארצות - נכיר נחוה ונטעם ממנה.
קורח	על עין צרה ועין רחבה - לכל אחד יש תפקיד וגם כשנראה שהתפקיד של השני טוב יותר עלי לבדוק קודם את העין שלי..
חוקת	היחס לחוק לפעמים יש דברים שאנו לא מבינים עד הסוף כיצד מתיחסים אליהם
בלק	ברכה וקללה, יש מילים שכדאי מאוד להתרחק מהם.
פנחס	כוחה של קנאות. היא יכולה להרוס וגם לבנות.
מטות	מערכת יחסים בין אחים כיצד זה על זה שומרים.
מסעי	המסע עוד לא נשלם אך עברנו הוא תם. נסכם את כל מה שעברנו ועוד נעבור ברגע אחד. של פ"ש.

לצאת מהקופסא

הקופסא הכיתתית:

"קנה לך חבר" - למה בכלל צריך חברים?
 וירטואלי זה הכי אחי? על חברות וירטואלית.
 בא לשכונה חתול חדש - איך שמועה קטנה אחת יכולה להפוך
 להר ענק...

הקופסא החברתית:

רב סרן שמועתי בעבודה - על סטיגמות, קבוצות בעם
 ושאר ירקות
 לקרוא את המפה - על צריכת תקשורת וביקורת
 אחד, יחד ומיוחד - על כוחו של עם ישראל.

הקופסא העממית

איזו מדינה מיוחדת במינה - מהי המדינה שלי?
 להיות אזרח במדינה - על הזכויות שלי כאזרח וגם על החובות
 למה לא אוגנדה? אולי בכלל עדיף לגור אי שם בשקט ושלווה...

תרבות ישראל ומורשתו

מנופול ארץ ישראל

משחק ידע חויתי ותחרותי בנושא ארץ ישראל (המשחק מלווה בחוברת מידע)

ארץ ישראל באגדות ובמדרשים

נפגוש את ייחודה של ארץ ישראל במדרשים ובאגדות מתקופות שונות.

ארץ ישראל לאורך התקופות

נכיר את ארץ ישראל בתקופות שונות, נפגוש דמויות שונות: חלקן נמצאות בארץ ישראל וחלקן חולמות עליה מרחוק.

נשיאת בישראל

דרך המשחק "המרץ לנשיאות" נפגש עם נשיאים שונים לאורך ההיסטוריה של עם ישראל, נשאל ובגלה מהו נשיא ובעל אלו תכונות עליו להיות, נלמד על גלגולו של מוסד הנשיאות, על תפקידיו ומשמעותיהם.

מחזור הכתבים

ראש חודש דרך משחק גלגל המזלות. נפגש עם החודשים העבריים ונעמוד על משמעותם, נחזור לעבר ונחזה בקביעת ראש החודש כפי שנעשה לאורך אלפי שנים, נלמד ונחקור מהו קידוש החודש, נלמד על סודו של הלוח העברי ובגלה את ייחודו.

ירושלים בירת ישראל

בעיר דוד אשר בירושלים עמל ארכיאולוג צעיר בפיענוח סודות העיר, הארכיאולוג מזמין אותנו להצטרף למסע מלא קסם והוד, לעולם של גילוי וחקירה של סודות וקסמים של ירושלים אז והיום. כל ממצא הוא סוד, וכל סוד הוא סיפור יחד נקלף את שכבות הזמן ובגלה את סודותיה של ירושלים.

הסמל והדגל

התלמידים יצטרפו ל"וועדת הסמל והדגל" בימיה הראשונים של המדינה. הם יפגשו עם הדמויות, חברי הוועדה יציעו הצעות ויעצבו דוגמאות של מה? סמלי המדינה? בולים?, לבסוף הם יקבלו החלטות וירגישו שותפים במהלך היסטורי ומשמעותי בימיה הראשונים של המדינה. יחד נלמד על משמעותו של הסמל והדגל ומה המחשבות שעמדו מאחורי בחירתו.

המפגשים ניתנים להתאמה על פי צרכי בית הספר.

קפה דילמה

המנות המוצעות:

**אמור לי מיהם חבריך
ואמור לך מי אתה
אני והחלש שבכיתה.**

**להיחם בנאליס
על בריונות ולחץ חברתי.**

**הניגון שאבא
לכל אחד מאיתנו יש ניגון
מיוחד - מהו הניגון שלי?**

**הברות אוחצת
על חבר שלא תמיד הוא
חבר.**

**חבא על כל בקה
מה אני עושה כשאני מגיע
הביתה.**

**מה אתה עושה כשאתה
קם בבוקר
על שעות הפנאי שלי והדרך
לבלות בהן.**

**מי אמר שאני אמרתי
שהוא אמר
על הלשנה, בקשת עזרה או
להיות אמיתי.**

**האנשים הקרובים
יש אנשים שאנחנו עוברים
לידם ואפילו לא רואים
אותם...**

סיר ישראל

מי אני - ישראלי, יהודי, או
אזרח במדינה הזו?

אתה או שקר

על חבר שלא עוזר בשיעורי
בית או במבחן.

תרבות ישראל ומורשתו

"אי רוצה להיות מתבגר"

נכיר שישה מתחרים הרוצים לזכות בתואר מתבגר - ננסה להבין דרכם מה המיוחד בגיל זה. (היחידה משולבת בקטעי סרטים מקוריים)

"אי אני?"

ננסה לשאול את עצמנו מי אנחנו? מה משפיע עלינו וכמה טוב שכל אחד מיוחד ושונה מחברו.

הכל צפוי והרשות נתונה"

נברר עד כמה אנחנו האחראים למעשינו, עד כמה כל דבר תלוי בנו ולא באחרים.

אני חלק מהעמית

נברר את חלקנו בשרשרת הארוכה של עם ישראל, בפגוש תקופות שונות בהיסטוריה של עם ישראל.

אני והעמיתי

השרשרת הפרטית שלי. נלמד על כבוד להורים ולמבוגר כחלק מאיתנו.

חלוציות

נפגוש דמויות מופת חלוציות בפעילות ODT, נכיר את החלוץ הצועד בראש המחנה ונברר כיצד אנחנו יכולים להיות החלוצים בתקופתנו.

אני ואתה נשנה את העולם

בכוחי לקחת אחריות ולשנות את כל העולם.

מסיבת בת המצווה

נפגוש בסרט שתי בנות דוד המתחרות על עריכת האירוע המושלם ביותר והמרשים ביותר. ננסה לברר, לאור מה שעברנו עד כאן, איזו חגיגה מתאימה לך? מה בעצם אני מציין?

עירי אמנין

נכיר את מבנה בית הכנסת ודמויות שונות הקשורות אליו דרך משחק מהנה וקטעי סרטים.

קריאה אקטואלית בפרשת השבוע

נכיר מושגים מעולם הפרשה.

מסע העקבות הסת"ם

נפגוש במושג הסת"ם נכיר את המזוזה והתפילין מקרוב.

ניחוחות שבת

נכיר ונחווה את ניחוחותיה של השבת: המנוחה, השקט והשלווה, הגרות הקידוש והברכה...

◆ ישנה אפשרות לסדנא באפיית חלות והפרשת חלה.

◆ בהכנה - ערכת הכנה של טקס בנושא השבת אותו מעבירים תלמידי הכיתה לכיתות א'. פרטים בהמשך.

סיכום שנה

נסכם את מה שלמדנו במשחק ממוחשב על מושגי היסוד, ניזכר בדמויות, ברעיונות ובעקרונות.

◆ אפשרות ליחידה מיוחדת ליום העצמאות: מגילת העצמאות בעקבות "החותם הלא ידוע."

התוכנית בנויה לפי מפגשים החותמים לכל בית ספר.

תכניות "קצר וקולע"

נפש בריאה בגוף בריא

"אלוקים נתן לך חמנה דבר גדול דבר נפלא את החיים על פני האדמה"

להיות נכון, מצוץ? האכילה היא פעילות יומיומית ורב- יומית, כל פעולה ואפילו החומרית ביותר, יש לה משמעות. מהי המשמעות?

"מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר?" נלמד על מבנה גוף האדם ואיך אפשר לתפעלו ע"י משחקי תנועה.

אבל אני תמיד נשאר אני- איך הדימוי העצמי שלנו משפיע על בריאותנו?

"עשה את מזונותיך לתרופותיך"- מהי תזונה נכונה? סדנת בישול מבריא.

לצאתו של רופא יהודי- מיהו הרמב"ם?

סרטון: "הפתחה בלוף ראשון"- זה התחיל כמו עוד יום- הולדת... יערה ציפתה להמון מתנות ביום ההולדת הזה, אבל לפתעה שכזאת היא לא ציפתה! איך הגיע מתן בן- הדוד לתוך המחנה? ולמה נעלם לו הגוף? יחד הם יוצאים למסע מרתק, על- מנת להחזיר למתן את הגוף שנעלם. בדרך הם פוגשים במקורות יהודיים, לומדים בעזרתם על המתנה היקרה שקיבלנו- הגוף שלנו וכיצד עלינו לשמור עליו, תזונה נכונה ופעילות גופנית לצד עבודה על מידות הנפש.

מסתכלים סביב סביב

הסביבה ואני- אכפת לי!

ריאות ירוקות - איך שומרים על אוויר צח ונקי? איך האווירה בסביבה שלי?

מיחזור זה הכי אחי- אריזות, עטיפות, ומה איתן אפשר לעשות?

"ארץ נהדרת" - הסביבה בא"י.

חגיגה סביבתית- הפנינג תחנות של יצירה והנאה.

"גלגולה של שפה"

למה צריך שפה? השפה היא אמצעי תקשורת בין כל העמים.

מהשפה העברית ועד הריאות העולם- השפה העברית, שפה עתיקה.

כוח הדיבור- על לשון הרע.

תהילים- פריחת העברית- דוד המלך, ספר תהילים והקשר לשפה העברית.

מחיה השפה העברית- אליעזר בן יהודה.

"המנהיג של המחר"

חשיבותו של מנהיג - מה כל כך חשוב במנהיג ומתי זה יכול להיות דבר שלילי?

האומץ והגבורה - דרך יוסף טרומפלדור והמלכה אסתר נברר את חשיבות האומץ להנהגה.

צניעות ואנוה - דוד המלך ודרור וינברג, שניהם בדרכם המיוחדת הובילו אחריהם רבים - בשקט אך עם הרבה החלטיות.

אכפתיות - משה רבנו והרב אליהו ראו את האדם שעומד מולם, כך הם הנהיגו את העם כולו. איפה אנחנו?

הפנינג מנהיגים - תכונות, ערכים, שמות ותקופות מצטרפות יחדיו למסכת של מנהיגים - נסכם את מה שלמדנו במשחקי ידע ומשימות

חיזיון יחזי "מי רוצה להיות מנהיג"

כיתות ד'-ו'	כיתות א'-ג'
<p>מי יהיה מנהיג העתיד שלנו? האם הוא ייבחר בתכנית ריאליטי? האם הוא יהיה המתמודד החזק ששרד עד הסוף? האם כסף, יוקרה וכבוד הם אלה שקובעים מי יהיה המנהיג הבא? האם פרסום ותקיעת מרפקים הם תנאי הכרחי לדמות המנהיג? בתכנית ריאליטי של המנהיג האמיתי בה יצפו התלמידים יתגלו עקרונות וערכים של יושר, אמת, הגינות, חזון, מסירות למען הכלל, אחריות חברתית ויכולת הובלה. "בתכנית" הריאליטי של המנהיג האמיתי נפגוש את דוד בן גוריון, מנחם בגין ודמויות נוספות המספרות לנו סיפור של מנהיג ושל חזון. "בתכנית" ריאליטי של המנהיג האמיתי גגלה מה הופך ילד של היום למנהיג של מחר.</p>	<p>בבי"ס במרכז הארץ מתמודדת חבורה סודית עם מורכבויות ואתגרים חברתיים. יום אחד, מוצא מנהיג החבורה את עצמו בפגישה עם שני ילדים, "מנהיגי חבורות" בעצמם - דוד גרין ומנחם בגין. הוא מלווה אותם דרך סיפורים, התמודדויות ואתגרים שאותם הם עברו לאורך השנים, הוא רואה כיצד צמחו מילדים למנהיגי מופת ובעזרתם הוא לומד מנהיגות מהי. בעזרת אותם מנהיגי חבורות, שלימים יהפכו מנהיגי העם, תלמד החבורה כולה מהם הערכים המובילים מנהיג, מהם העקרונות והתכונות הנדרשים ממנו, ומה הופך ילד של היום למנהיג של המחר.</p>

זהיר ומהיר

הזהירות, גישה לחיים - אחריות, תשומת-לב, התבוננות, נכונות לשינוי.

איזה תוכן יהיה לחיי? - הבנת החשיבות - כמה החיים שלנו באמת "שווים".

"חנן מי שואב באהבה חצויה" - על לחץ חברתי.

מסלול התארוכים - מכירים ולומדים על התמרוקים ומשמעותם לחיים.

האופניים שלי - איך אשמור על עצמי רוכב על האופניים

האחר הוא אני

עלית אצלנו - גם אם לעיתים נראה שכולנו דומים - אנחנו שונים. בכיר דמויות מיוחדות ששונות ודומות כאחד.

מי כאן המלך? דרך דמותו של דוד המלך נלמד איך כל אחד יכול להיות מלך בהיותו מיוחד ושונה.

האני האחר - מיוחדת וצבעונית - בתזמורת משותפת המדגישה את היחד והלחוד

חזיון אורקולי - מי כאן השונה? (כיתות ג'–ו')	תיאטרון באבות - פלטת הצבעים של שוני (כיתות א'–ב')
הכיתה שלנו נבחרה לייצג את ביה"ס בתחרות המחוזית, כולם רצו להיות הסולנים... מה למדנו בדרך, ולמה זה לא נורא שהגענו למקום השני?	בכיתה אחת של ירוקים, יש ילדה אחת כחולה. יום אחד מכריזה המורה על תחרות ציורים, מי יזכה ומה הם ילמדו בדרך?

שמיטה - חזיון ייחודי

יעל תפוחי עוזרת לאביה בהכנת הגינה לשנת השמיטה. היא היתה רוצה לדעת מי גר בצד השני, ומדוע אסור להתקרב לשם, אך לא נענית בתשובה. "ככה". תמיד "ככה". כשכדור אדום צונח בתוך גינתה, יעל מבינה שכנראה יש שם מישהו, ומתחילה בפעילות חרשית לגילוי השכנה. יעל פוגשת את מירב תפוזי מן העבר השני של הגדר, ויחד הן יוצאות למאבק על חיבור בין המשפחות, על חרדת המחיצות, על מהותה של השמיטה, השמיטה האמיתית.

מסיני ועד אליו

אביר אביר - נלמד על מסירת התורה מדור לדור, ממשה ועד אלינו דרך תקופות ההיסטוריה.

מתן תורה - מעמד הר סיני ומשמעותו.

עשרת הדיברות - בכיר כל דיבר ודיבר ומשמעותו לחיינו.

בית הכנסת - מסע מרתק בין בתי-כנסת בארץ ובעולם, דרכם נכיר את מבנה בית הכנסת וניפגש עם ספר התורה.

חוויה מתוקה - הכנת אותיות א"ב משוקולד, הכנת סימוניות אישיות לחומש, כתיבת סופר סת"ם.

"מסיני ועד אליו" - סרטון ייחודי לכבוד קבלת

החוליה. מתאים מאוד לטקסים. בנוסף הילדים ירקדו ויקבלו את החומשים בצירוף "ברכת הילדים", ברכות ואיחולים.

יש לי יום חג

גילוי הטוב שבי- הפקה מיוחדת. סדנת שופרות ייחודית - הכרת סוגי השופרות והתנסות בתקיעה.	"שנה האכה, שנה באה"	חגי תשרי
נשחק במשחק מחשב, בו נפגוש את חגי תשרי ומשמעותם.	סחור, סחור, סביב החלים-	
על התחלות חדשות, סימני החג ותיק לצידה לשנה החדשה.	"סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר"	ראש השנה
על חשיבות הסליחה איש מחברו, החברות והאהבה	"מים של סליחה"	יום כיפור
יום אחד בשנה אנו כמעט כמו מלאכים - לבושים בלבן, לא אוכלים ולא שותים - בכיר את מנהגי החג ומה הם מלמדים אותנו.	"כחו מלאכים"	סוכות
כל אחד שונה ומיוחד, אך יחד הם ארבעת המינים.	ארבעת המינים- סוף של אהדות-	
מהי שמחה של חג ומדוע היא חשובה?	שמחת החג-	
על גבורה פנימית וחיצוניות	מסע בעקבות האלהי??-	
איך ילד קטן שמאיר יכול להאיר אור גדול?	מט מהאור דוחה הרבה חוש-	חנוכה
סיפור החג ומנהגיו.	מסע בעקבות כד השמן-	
משחק חוויתי להכרת הארץ	מנופולו ארץ ישראל-	ט"ו בשבט
בשיר, במשחק ובחוויה נכיר את א"י וסגולותיה.	סדר ט"ו בשבט-	
כיצד נשמור על סביבה נקייה?	מסתכלים סביב סביבה-	
הפקה ייחודית העוסקת בקשרים הבין דוריים במשפחה.	בעקבות צופן הזהב-	יום המשפחה
לעיתים, אוצרה של המשפחה נסתר מעינינו. יחד עם ילד חמוד אחד, נגלה שהאוצר שלנו טמון במשפחה שלנו (מומלץ כערב משותף עם ההורים, כולל סרט ומשחק מיוחד)	האוצר מתחת לער-	
סיפור החג בהפקה ססגונית מיוחדת	בעקבות המלואה-	פורים
שמחה פנימית ושמחה חיצונית. איך דבר זה תלוי בנו?!	סיפור של איזן עצוב-	
מדוע אוכלים מצות בפסח? על התהליך שעובר מהחיסה ועד ההכנה. (ישנה אפשרות לאפיית מצות)	מהחיסה ועד המצה-	פסח
סיפור יציאת מצרים ולידתו של עם ישראל.	יום הולדת יש רק פעם בשנה-	
למה מנקים וכיצד מציינים את ליל הסדר?	עושים סדר פסח-	
במסע מיוחד נכיר את מה שעבר ועובר על מדינת ישראל.	הונים מציונה-	יום העצמאות
מי היו הראשונים כאן בארץ, וכיצד הם בנו את המדינה?	אנו נהיה הראשונים-	
דרך עיני בני הממחר לשדה התעופה נפגוש את ירושלים המחברת בין כולם (הפקה מקורית הכוללת סרט ומשימות)	ירושלים עושה את כל ישראל חברים-	יום ירושלים
משחק מחשב ייחודי דרכו נפגוש את ירושלים: הסמטאות, השכונות והאנשים המיוחדים שבה	עושים לירושלים-	
מדוע ניתנה התורה על הר כל כך נמוך?	ריב ההרים-	שבועות
על מנהגי החג וסיפוריו בעזרת שירים וקטעי הצגה.	"דבש וחלב תחת אלנך"	

פעילויות שיא למפתח הלב -

משחקים ייחודיים

הצלחת משחקים מיוחדים ומקוריים נכיר את ערכי החוג

פאונטר הרגשות - תשרי (שיתוף ושותפות)
נחוה רגשות, ניתן להם שם, נלמד ביחד עד כמה חשוב להביע אותם.
סנא מוזיקלית - חשוון (מעורבות חברתית)
על ידי יצירת כלי גינה מיוחדים נלמד וגזרה את חשיבותו של הפרט בתוך הקבוצה - נגן ביחד ולחוד ככיתה מאוחדת ומיוחדת...
חלשים הצהרים - כסלו (שובות)
במשחק צבעוני וייחודי, כל קבוצה צריכה לחשוב כיצד היא מגלה מה המהלך הנכון - לכל קבוצה מהלך אחר - שיוביל אותה לניצחון. כך גם במסלול חיינו כל אחד צועד בשביל שלו לניצחון, להתקדמות ולביטחון.
חפשים אוצרות - טבת (ניהול קונפליקטים)
נחפש את המטמון ונגלה אוצר בלום של חכמה - כיצד מיישבים מריבה בחיים, נפגוש חכמים, משוררים והוגים ומהם נלמד על החיים שלנו. ♦ אפשרות לחידון כיתתי או שכבתי על החומר הנלמד
משיני היצר - שבט (אחריות)
במשחק מלא רמזים נצא להגן על היער הגדול. נצדקק לשיתוף פעולה, מסירות ואחריות של כל השותפים למשימה.
מיצ' לוי - אדר (בתיבה)
דרך משחקי כדור ייחודיים נכיר בערכה הגדול של הבתיבה והשמחה
גל, יעל וגם אפרים יוצאים ממצרים - ניסן (אחדות ושובות)
שיעור בהיגיון - כיצד שלוש דמויות כל כך שונות יכולות למצוא כל אחת את מקומה? המשחק מכיל אוסף חידות היגיון ייחודיות בעלות מספר דרכים לפיתרון. לאחר ההתנסות במשחק יבחן כל אחד את דרכו לפיתרון.
המנדל אצל ישראל - אייר (כבוד)
במשחק "הדגל" נתמודד עם אתגרים בדרך להגנת דגלה של מדינת ישראל. אפשרות למשחק בכיתה (משחק לוח אסטרטגי) או בחוץ
עובדים היחד - סיון
משחקי odt ייחודיים המדגישים את הקבוצה וייחודה ♦ אפשרות ליציאה אתגרית (פארק אתגרים)

השעורים המוצעים כאן משתלבים ברצף שעורי תרבות ישראל ומורשתו. הם מועברים ע"י מדריכים מקצועיים ובגות השרות הלאומי, והמורה יכול תמיד לקחת חלק פעיל במהלך השיעור.

התאמת הפעילות לכיתות החינוך המיוחד נעשית תוך תיאום הדוק עם המחנכות ובהנחייתן.

התפילה

<p>בהפעלה עם תמונות בתי כנסת ומפת העולם מגלים התלמידים את כיוון התפילה: א"י - ירושלים - בית המקדש. בעזרת מקור תלמודי הם מתוודעים למשמעות הכוון. מכאן אפשר להמשיך בשאלות של תפילה אישית לעומת תפילה כלל לאומית ותפילה בציבור. נוסח אחד או נוסחים שונים וכיוצא באלו.</p>	<p>שיעור 1 - כיוון התפילה</p>
<p>התפילה מוגדרת כ"עבודה שבלב". בעזרת שתי אימרות, אותן מרכיב כל זוג תלמידים כפאזל, מתברר שהעיקר בתפילה היהודית, גם זו הנאמרת מתוך הסידור, הינה כוונת הלב, ובלעדיה אין ערך למילים הנאמרות. גם כאן יש קרקע פוריה למורה להמשיך את הרעיון הזה ולדון בו עם הכיתה.</p>	<p>שיעור 2 - כוונת הלב</p>
<p>לאחר שלמדו על משמעות התפילה, נפגשים התלמידים עם מיגוון רחב של סידורי תפילה: עתיקים וחדשים, בנוסחים שונים ובשפות שונות, עם פירושים ותרגומים, למועדים שונים ולגילאים שונים.</p>	<p>שיעור 3 - תערוכת סידורים</p>

סוכת שלום - פעילות לקראת סוכות

עיון בהלכות החג ומנהגיו יוביל לעיסוק כיתתי בשני נושאים רלוונטיים: האחד - צמצום פערים בין עשירים ועניים והשני - שיפור היחסים החברתיים בחברה בכלל ובכיתה, שגם היא יחידה חברתית ובה יש כאלה הנחשבים מקובלים יותר וכאלה שמקובלים פחות. יצירה חופשית של קישוטי סוכה תאפשר לתלמיד להביע את המסרים שיילמדו באופן יצירתי ואישי. **שני שעורים**, רצוי רצופים.

שורשים – בני/בנות מצווה

אופציה ב': תוכנית מצומצמת שעור כפול בנושא משמעות הגיל ומיצג אורקולי	אופציה א': תוכנית רחבה בת כשנים עשר שעורים ומיצג אורקולי לערב הורים תלמידים.	
<p>בת / בן מצווה - אמה, איך אמה כעת? מסיבה? טקס? מתנות? מסתבר שבמורשת עמנו המשמעות של גיל זה רבה ביותר. הוא מציין את המעבר מילדות לבגרות, כתהליך של התפתחות אישית ברבדים של מודעות עצמית, יכולת קוגניטיבית ותפיסה חברתית. הפעילות עוסקת ביכולת השליטה העצמית כביטוי מובהק של התבגרות. היא פותחת בעיון יצירתי בשירה של לאה גולדברג "הילד הרע" ומסתיימת בדברי הרמב"ם על החופש הגמור לבחור. הדוגמאות באות כמובן מחיי היומיום שלנו (וגם מ"מלך האריות"...) </p>	<p>מעלוי זהות: זהות אישית - מה עושה אותי שונה מאחרים? למה זה חשוב? זהות משפחתית - בחינת ההתמודדות עם נקודות הקושי ונקודות החוזק בתחום הרגיש הזה נעשית דרך סיפור יוסף ואחיו, ועוברת לדוגמאות מחיי משפחה כיום. זהות לאומית - ממשפחה לעם. מבט המאיר את הפן החיובי של הלאומיות, בניגוד לגזענות ולשנאת זרים.</p>	<p>בת/בן מצווה - אמה חולגים? למה כעת? ולמה הבנות שנה קודם? התבגרות ומשמעותה</p>
	<p>עני סמלי מעבר חילופי אהלות: תפילין והפרשת חלה.</p>	<p>כוחה של מסורת: המשכיות וחיידוש.</p>

מיצג אורקולי – "חי"	
משולב בערב סיכום של תוכנית "בני מצווה" / "שורשים" בית- ספרית בשכבה ז'.	
מטרה	הבהרת תחושת השייכות של נער בן זמננו למורשת העבר וחיזוקה
קהל היעד	תלמידי שכבה ז' והוריהם.
משך המופע	(דברי הקדמה + מיצג): כ-30 דקות.
תוכן המיצג	
<p>נער בכיתה ז' מבקר בעל כורחו עם אימו במוזיאון לתולדות עם ישראל. העבר לא מעניין אותו - מה הוא כבר יכול ללמוד ממנו? ביציאה מהמוזיאון הוא נפגע בתאונת דרכים ומאבד את הכרתו. בחלום הוא חוזר לעבר ופוגש את הדמויות שראה במוזיאון:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אברהם אבינו איש החסד כאנטיתזה לאגואיזם המרושע של אנשי סדום ועמורה. - הנביאים הנאבקים על בניית חברה שבסיסה "עשות משפט ואהבת חסד". - הלל הזקן שהתורה כולה עומדת אצלו על הרגל האחת של "מה ששנוא עליך לחברך לא תעשה". <p>הוא רואה כיצד נחרבים ירושלים והמקדש כתוצאה מנטישת הדרך הזאת. הוא יוצא עם העם לגלות ופוגש בחלום את סבו שמסביר לו את פשר הדברים. בסופו של דבר, הוא רואה כיצד מתחילות להתגשם בדורות האחרונים הנבואות על החזרה לארץ, הפרחתה ובניית חברה מתוקנת ומוסרית, וכמה יש עוד לתקן.</p> <p>בקטע הסיום של המיצג הוא מתעורר ופוגש שוב את סבו, ויחד הם קוראים את דברי ברל כצנלסון על הצורך בשמירה על מורשת העבר והתאמתה להווה.</p> <p>המיצג משלב העמקה תוכנית וחוויה אטרקטיבית, מקורות יהדות, היסטוריה, שירה, משחק ומוסיקה קלאסית ועכשווית. תלמידים, נציגי השכבה, נוטלים בו חלק.</p>	

טעימה מהחגים

חנוכה – מאבק על זהות

נתבונן בחג החנוכה מנקודת מבט של תרבות ושל זהות: כיצד מתמודד בן לעם קטן עם תרבות חדשה שמביאה עימה האימפריה שהשתלטה על ארצו, תרבות שהולכת וכובשת את העולם. להסתגר? להתנגד? להשתלב? להתבולל? – הסרט "אורות" חושף בפנינו את הדילמות הללו, בלי לוותר על מרכיבי הסיפור של חנוכה: היוונים, המכבים, המנורה, השמן ונרות החנוכה.

משך הפעילות – **שני שיעורים רצופים**. בראשון נתוודע למגוון המשמעויות של הביטויים "אור" ו"ראייה" בשפה העברית, כמסמלים חכמה, הבנה ועקרונות. תהיה זו הכנה נצרכת לסרט, העמוס סמלים ורמזים. בשיעור השני נצפה בסרט, ונדון בדילמות שהוא מעלה.

פורים – לשמוח ביחד

מה מסתתר מאחורי המסכה העליזה של החג הזה? למה מכוונים מנהגי החג? איך מבחינים בין שמחה אגוצנטרית לשמחה משותפת? כיצד יוצרת שמחת החג חיבור אמיתי בין אנשים? עיון בחלק הפחות מוכר של מגילת אסתר ובהלכות מגילה של הרמב"ם יקרב אותנו לתשובות. משחק ביגו יודא שלא שכחנו את עלילת המגילה וגיבוריה. **שני שיעורים, רצוי רצופים**.

פסח – עבודת, חירות ואנחנו

באמצעות סיפור יציאת מצרים, במקרא ובמדרשי חז"ל, נברר את המשמעות של החופש, במובן הפיזי ובמובן הנפשי. נבחן לעומק שתי סיטואציות, האחת מתחילת הסיפור והשנייה מסופו, ונבדוק יחד באיזו מידה הנושא רלוונטי לחיי היום יום שלנו. **שני שיעורים, רצוי רצופים**.

פרקי אבות – נא להכיר

שעור פתיחה לפרקי אבות. באמצעות הפעלה לימודית וחוויתית יפגשו תלמידי הכיתה מבוחר מאמרות החכמה של פרקי אבות, וילמדו על התוכן הכללי של המסכת: **תיקון האדם ותיקון העולם**. האם יש קשר בין השניים? דיון פתוח בשאלה זו יסיים את השיעור. **שעור אחד**.

אבות, פרק א': משה קיבל תורה... – במה עוסקת תורת ישראל?

האם רק בדברים "דתיים" כמו שבת, חגים, תפילה וכשרות?

בדרך של לימוד עצמי בחברותות יגלו התלמידים מגוון רחב של תחומי חיים אקטואליים שבהם עוסקת תורת ישראל, במובן הרחב של המילה. **שעור אחד**.

עם וארץ - הקשר בין עם ישראל וארצו

מתי התחיל הקשר בין עם ישראל וארץ ישראל?

האם הגענו הנה רק לפני כ-130 שנה, עם התעוררות חיבת ציון והציונות המודרנית?

האם התקיימה כאן בעבר מדינה יהודית?

שאלות טריוויאליות?

עבור בני נוער רבים, מסתבר, יש צורך לרענן את הידע בנושא.

האם שחר העם על הקשר עם הארץ כשלה ממנה?

האם מישהו חשב על עלייה כאלו?

האם היו ניסיונות של עלייה והתיישבות?

האם אפשר למחור על קשר עם ארץ שאבות אבותי עזבה לפני מאות רבות של שנים?

כיצד ניתן לדבר עם תלמידינו על קונסנזוס ציוני באי להיכנס למחלוקת פוליטיות?

שאלות יסוד אלו מתבררות במהלך יום סיור לכיתות ח'.

מקורות מורשת ישראל לדורותיה, היסטוריה, שירה וגיאוגרפיה טמונים בשטח, מצפים לגילויים על ידי התלמידים במשחק משימות תחרותי.

אל מחנך/ת הכיתה מצטרפים שני מדריכים מקצועיים ושתי בנות שרות לאומי, וכך מתאפשרת למידה פעילה ואיכותית של כל הכיתה בתנאי שטח.

סיור סליחות

סיורי סליחות הפכו בשנים האחרונות לתופעה. יש המגיעים אליהם כמבקרים במוזיאון. אנחנו רואים בהם חוויה ישראלית אותנטית, גם למי שלא מורגל בשהייה בבית כנסת, וערך חיובי. אפשר בהחלט לארגן נסיעה לירושלים, לצפת וכדומה. מניסיוננו, זה יכול להיות אמיתי ומרשים גם בשכונה הקרובה.

מתברר שהתלמידים (והמורה...) מוכנים להשכים קום ולהגיע לבית הכנסת בשש או שש וחצי בבקר. מתברר שהם מצליחים להשתלב באווירה, להתעלם ממילים בלתי מובנות ואפילו להתרגש קצת מהמנגינות והשופר. הארגון הוא האתגר, ויש לתת היטב את הדעת על כל מרכיביו: למצוא בית כנסת מתאים ומאיר פנים, לצייד את התלמידים בספרי סליחות אחידים וברורים, להדריך אותם במהלך הסליחות כדי שיתמצאו במה שקורה ולהכין מקום לפעילות שאחרי הסליחות. כל זה מוטל עלינו כמובן, בעזרת הגורמים העירוניים.

בנינו פעילות בת שלושה שלבים:

- א. השתלבות באמירת הסליחות. מי שרוצה - מצטרף ממש, ומי שרוצה - מקשיב.
 - ב. פעילות בקבוצות סביב התוכן של הסליחות: **היכולת להשתנות, להשתפר, להתחדש וההזמנה לקחת אחריות אישית על כך.** כדרכנו - בדיון, בצפייה בסרט ("ונתנה תוקף" בקיבוץ בית השיטה), בסיפור ועוד.
 - ג. יישום. נאה דורש - ונאה מקיים: **לתת!! פעילות של נתינה, חסד, סיוע.** בבית חולים, במועדון קשישים, בעמותת סיוע, בכיתה מיוחדת, או אפילו בכיתה צעירה רגילה.
- ניתן לבנות דגמי פעילות אחרים, על פי האפשרויות בכל מקום.
- משך הפעילות - כארבע שעות. כיתה או שתיים ביום, בהתאם לתנאים האירגוניים.**
- הערה: אפשר להתאים את סיור הסליחות גם לכיתות ח'.**

עצמאות ועצמיות - מרכז למידה

מה זה חופש? מה זה אים איתו?

אילו אינן רק שורות משיר של שלום חנוך. המסע בעקבות המשמעות של מושג החופש בשפה, בהגות, במורשת ובחיים, מעלה בפני התלמיד תובנות חדשות, ומסייע לו לברר לעצמו שאלות של **זהות אישית ולאומית, מקומו בחברה, ההשפעה של החברה עליו, ועוד.** מרכז הפעילות "עצמאות ועצמיות" מתחיל מסיטואציות של לחץ חברתי, עובר לבירור רעיוני של מושג החופש, ומסתיים ב"מסע אל עצמי", בו מתוודע כל תלמיד ל**ייחודיות האישית שלו.** הפעילות משלבת דיונים בקבוצות קטנות, עיון במקורות, הפעלות, משחקי תפקידים ומסלול אישי ייחודי. **משך הפעילות: שעה לפתיחה ועוד יום לימודים בן חמש שעות.**

ארץ התב"ך

סרט מרהיב, שצולם ממעוף המסוק של חברת "אלבטרוס", לוקח אותנו למסע על פני אתרים ונופים רבגוניים, המשתנים במהירות כשאנו חולפים מעל הארץ הקטנה שלנו. נבחר אתר אחד כזה או שניים באזור שלנו, ונעלה לדיון פתוח דילמה ערכית שמתחברת למקום, היסטוריה או גיאוגרפיה. נעשה זאת בצורת "קפה דילמה", עם השלכות רלוונטיות לעולמנו העכשווי. **מפגש בן שעתים, אחד או שניים.**

יום ירושלים – פעילות בית ספרית

"כל אחז יי עיר אלה ירושלים" -

המילים היפות הללו של נתן יונתן מאתגרות אותנו לחבר את העיר גם אל מי שרחוקים ממנה פיזית, ואולי לא רק...

כתב חידה יקנה לנו רקע בסיסי על ההיסטוריה של העיר וחשיבותה, מימי קדם ועד הפריצה של חיילי צה"ל לעיר העתיקה במלחמת ששת הימים.

בשלב השני נעסוק בשאלת בחירתה של ירושלים כבירת ישראל בעזרת שתי דילמות – האחת של דוד מלך ישראל והשנייה של דוד בן גוריון. הדילמות כתובות על חלקי פאזל. הרכבתו תחשוף תמונה של אתר בירושלים שקשור למלחמת ששת הימים. לכל כיתה בשכבה אתר אחר.

כל כיתה תצא לחצר ותחפש את האתר שלה.

כשתמצא אותו, באחת מפינות החצר, תערוך שם טקס קצר:

הקראת קטעי מידע על המקום בעבר, במלחמת ששת הימים וכיום, שירת ירושלים של זהב וכדומה.

שעתיים. לכל שכבה בו זמנית.

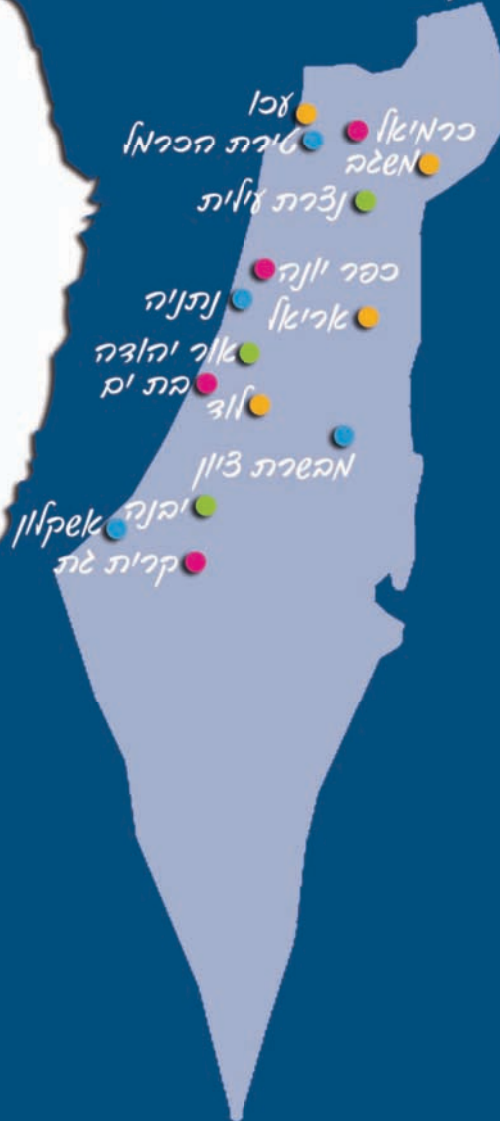

גנים ● בי"ס יסודי ● על יסודי ● מתנ"סים ● צהרונים

"... וכולו היהודי, בעליו, להיות
באר או משכיל...
פיקח או כסיל...
אבל אין הוא יכול...
יהודי להיות
בלי נקודה יהודית"
(נתן אלתרמן)

הנקודות שלנו על המפה

עיצוב מנוצח 054-6205711